

april 2018

Pripravlja uredniški odbor mladih

Uredništvo: Urška Petaros

Grafično oblikovanje: Matej Susič

rast.urednistvo@gmail.com - ISSN 2039-9316

Skrb za okolje? DA! Vendar moramo spet živeti v jami?

Ekologija, skrb za okolje, reciklaža, naravne dobrine ... Vse to so besede, ob katerih se človek pogosto kar zgrozi. Od osnovne šole naprej so nas 21. marca ob svetovnem dnevu Zemlje vsako leto s tem mučili učitelji in profesorji, tako tisti, ki poučujejo jezike, kot profesorji naravoslovja. Vsakič smo namreč slišali, kako je treba omejiti uporabo plastičnih vrečk, kako moramo v šolo peš, ko je le to mogoče, kako moramo odpadke vreči v pravilni zabojnik, in še bi lahko naštevali. Skrb za okolje pa ne temelji samo na odrekanju. Če bi se človek odrekel tehnološkemu napredku, bi še danes živel v jami, ne bi poznal ognja, oblek, orodja. Če ne bi iznašel parnega stroja, se ne bi mogel podati na daljša potovanja z vlakom, brez električnih motorjev ne bi imeli avtomobilov ne letal. Dosežki nam torej niso prinesli le negativnih posledic. Če je človek pred industrijsko revolucijo živel v povprečju trideset let, danes pa se je pričakovana življenjska doba podaljšala na osemdeset let, gre zahvala predvsem napredku na tem področju.

Številni aktivisti na okoljevarstvenem področju so prepričani, da je možno rešiti človeka pred izumrtjem le tako, da se odpovemo vsemu, kar onesnažuje. Vendar nas to pripelje do nesmisla: le kdo bi se bil pripravljen odpovedati nečemu, kar mu lahko olajša življenje? Le kdo bi bil pripravljen stopiti korak nazaj? Življenje brez takih in podobnih tehnoloških dosežkov se nam danes zdi nemogoče, zato bo treba najti rešitev drugje. Varstvo okolja ne sme predstavljati prepoved, ampak nove izzive in možnost izboljšanja.

Znanstveniki zato razvijajo novo teorijo, tako imenovano »krožno ekonomijo«, ki posnema evolucijo.

Človek je kot stranski učinek ustvaril odpadke, v naravi pa ti sploh ne obstajajo. Vse se namreč razgradi in iz ostankov zraste nekaj novega, nasprotno pa živi človek po svoje in se ne zanima za potrebe bližnjega. Pogosto niti ne pomislimo, da bi lahko nekaj, česar ne potrebujemo več, podarili nekomu, ki bi to cenil, zato se niti ne pozanimamo, ali je morda kdo že odrabil to, kar nameravamo mi kupiti. Potrošniška družba je zato ustvarila tak svet, ki je sestavljen na pol iz rudnikov, iz katerih črpamo surovine, drugo polovico pa predstavljajo odlagališča, v katera odvržemo še uporabne predmete, ko se jih naveličamo.

Če bi bil način življenja naravnan na ponovni uporabi in izmenjavi, bi se tudi medčloveški odnosi izboljšali. Naučili bi se živeti v skupnosti in ceniti to, kar nam lahko nudi bližnji. K temu spodbuja tudi papež Frančišek, ki je mnenja, da bi skrb do okolja lahko omejila številne vojne.

Neža Petaros

(foto Veronica Piredda)

ANGAŽIRANOST NAJ BO MLADIM V ZABAVO

V društvu Mladi v odkrivanju skupnih poti (MOSP) s(m)o imeli redni občni zbor, na katerem smo izvolili nov odbor. Društvo združuje same mlade zamejce, ki se s svojo zavzetostjo zanimajo za različna kulturna področja naše manjšine. Ob priložnosti izvolitve novega odbora smo se pri Rasti odločili, da naše nove odbornike na kratko intervjujemo. Postavili smo jim nekaj splošnih vprašanj o našem društvu in mladih zamejcih, na koncu pa še od vsakega krožka posebej: gledališkega, novinarskega, mednarodnega in filmskega. V novi sestavi odbor sestavljajo:

predsednica Ksenija Kosmač,
blagajničarka Ester Gomisel,
Ksenija Vremec,

podpredsednica Urška Petaros,
Neža Kravos,
Matej Kosmač.

tajnica Jasmina Gruden,
Nejc Kravos,

● **Kaj ti pomeni kultura?**

◆ **Neža Kravos:** Hm, mislim, da je zame kultura predvsem umetnost – v najrazličnejših oblikah. Je nekaj, kar te oblikuje, a istočasno lahko ti oblikuješ njo.

◆ **Urška Petaros:** Kultura je zame zelo širok pojem, ki zajema praktično vse. Zame je kultura gledališka predstava, koncert, literatura ... Ravno tako je lahko kultura družabna igra, obnašanje določene skupnosti ali pa naroda ...

◆ **Ksenija Kosmač:** Kultura je zame dediščina, do katere je treba imeti spoštovanje, ki jo je treba gojiti, ohranяти in dopolnjevati z novostmi našega časa, saj kultura ne sme biti nekaj suhoparnega, ampak nekaj prijetnega, nekaj, kar je del nas.

◆ **Jasmina Gruden:** Ohranjanje vaških tradicij, gledališče, umetnost, arhitektura, a tudi znanost!

◆ **Matej Kosmač:** 1. skupek dosežkov, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja, ustvarjanja; 2. dejavnost, ki obsega področje človekovega umskega, zlasti umetniškega delovanja, ustvarjanja. To je zame kultura: celota obeh povedi, povzeto iz SSKJ.

◆ **Nejc Kravos:** Kultura je zame nekaj pomembnega, saj preko nje Slovenci ohranjamo jezik in našo zgodovino. Povrhu je tudi lahko zabava in odkrivanje drugačnih pogledov na svet (na primer v predstavah).

◆ **Ester Gomisel:** Kultura mi pomeni v bistvu vse. V njej živim, se premikam in diham vsak dan, tako da bi si svojega življenja brez nje sploh ne predstavljala.

◆ **Ksenija Vremec:** Kultura mi pomeni dosti, saj že kadar sem bila mlajša, sem rada hodila v gledališče (tako slovensko kot italijansko) in na razne razstave. Mislim, da je kultura

pomembna, saj ti da drugačen pogled na svet, ki je lahko pogled skozi to, kar si sam, ali pa skozi oči umetnika (kogarkoli, ki „ustvarja“ kulturo). Kultura je del korenin, ki jih ima vsak izmed nas.

● **Si angažiran v društvih po svoji lastni volji ali ker si prisiljen?**

◆ **Neža:** Morda sem se v mlajših letih občasno počutila prisiljeno. Zdaj pa delujem le po svoji lastni volji in mi je to v veliko veselje.

◆ **Urška:** V društvih sem angažirana zaradi sebe. Najprej zato, ker se v društvih počutim doma, ker imam tam prijatelje in ker skupaj kaj lepega ustvarimo. Poleg tega so mi različna društva dala zelo veliko za mojo osebno rast, zato se mi zdi tudi prav, da jim sedaj po svojih najboljših močeh to vračam in še sama delim z drugimi znanje, ki so mi ga ta društva predala.

◆ **Ksenija K.:** Angažirana sem po lastni volji, saj če bi me kdo prisilil, tega ne bi delala z veseljem, kar pa je najvažnejše.

◆ **Jasmina:** Absolutno po lastni volji.

◆ **Matej:** Sem angažiran v društvih po svoji lastni volji, nihče me ne more prisiliti.

◆ **Nejc:** V društvih sem angažiran po lastni volji, saj me na primer gledališče zabava in družba je tudi zelo dobra, tako da mi ni noben problem biti član raznoraznih društev.

◆ **Ester:** Vedno po svoji lastni volji.

◆ **Ksenija V.:** Sem angažirana po svoji lastni volji, ker mi je všeč umetnost in razne dejavnosti, s katerimi se ukvarjam. So del mojega značaja. Biti angažirani pomeni tudi, nuditi lastne ideje in mnenja za stalen razvoj društev in delovanje njihovih samih.

● **Kako bi privabil še več mladih v društvo?**

◆ **Neža:** Mislim, da bi moralo vsako društvo na prvem mestu delati zase. Raje imam društva z malo člani, ki pa delujejo skladno, verjamejo v svoja načela, sodelujejo za doseganje ciljev in ob tem tudi uživajo. Ko delaš stvari s srcem in vnemo, to zunanji opazovalci, tudi mladi, začutijo in jih ne bo potrebno prepričevati, da se pridružijo.

◆ **Urška:** Privabiti mlade je danes lahko kar problematično, ker imajo (imamo) na razpolago toliko različnih možnosti, da se bomo res odločili samo za tisto, ki nas zelo zanima. Mislim, da lahko s kvalitetnim delom privabljamo mlade, ker tako vidijo, da se pri nas dela dobro in se zraven še zabavamo.

◆ **Ksenija K.:** Čim več mladih bi privabila v društvo z dogodki ali delavnicami na različnih področjih, za katere se mladi zanimajo in jih še ne pokrivamo. ☺

◆ **Jasmina:** To je vprašanje, ki si ga postavljajo vsa slovenska kulturna društva. Verjetno bi morali do mladih (na šolo, med poukom, od razreda do razreda)

in jih vprašati, kaj jih zanima in katere aktivnosti bi želeli, ne pa jim ponuditi nekaj splošnih aktivnosti, ki jih mogoče sploh ne zanimajo. Z dejavnostmi pa bi lahko počasi spoznavali društvo, kaj je in kako deluje, in se mu tako približali. Večina sploh ne ve, kaj je društvo, ne ve, da je tudi to način druženja in zabave.

◆ **Matej:** Z dogodki, delavnicami, simpoziji, predvsem pa s priložnostjo za družabnost (na primer z aperitivom ali dobro glasbo).

◆ **Nejc:** Kako bi privabil še več mladih v to okolje, pa je težje vprašanje ... Po mojem mnenju se ne bi smelo prisiliti nobenega v sodelovanje določenega društva,

če ga dejavnost tega ne zanima. Je pa tudi res, da je večina mladih nekako odporna na kulturo, saj ko pridejo v stik z njo, so ponavadi na recimo bolj dolgotrajnih predstavitev in bi raje počeli milijon drugih stvari, kot pa bili tam.

◆ **Ester:** Verjetno s katerimkoli družabnim večerom, mini-partyji, tudi filmskimi večeri in reportažami. Poleg tega je izredno pomembno, da je društvo aktivno na socialnih omrežjih (npr. Instagram, ki je zdaj veliko bolj aktualen kot Facebook).

◆ **Ksenija V.:** Nove mlade bi privabila v društva z novimi delavnicami, ki bi lahko privlačile. Vprašala bi same mlade, kaj jih zanima, in jih skušala vključiti v delovanje društva.

● **Kaj bi moralo društvo, po tvojem mnenju, ustvarjalnega nuditi mladim?**

◆ **Neža:** Društvo mora biti že v svojem delovanju zelo ustvarjalno, same vsebine pa bi se morale spreminjati glede na „publiko“ in njena zanimanja.

◆ **Urška:** Društvo mora nuditi mladim vsebine in dejavnosti, ki mlade zanimajo.

◆ **Ksenija K.:** Društvo bi po mojem mnenju moralo nuditi mladim možnost, da so dejavni in se izrazijo na način, ki jih najbolj veseli. Zato vabim vse tiste, ki imajo

kakšen predlog ali kakšno pobudo ali konstruktivno kritiko, da jo delijo s člani odbora in skupaj bomo pogledali, kaj se lahko naredi! ☺

◆ **Jasmina:** Nuditi bi morali več konkretnih krožkov, ki te naučijo nečesa, s čimer lahko tudi živiš in služiš (šivanje, modno oblikovanje, fotografiranje ...). Krožki pa bi morali biti kvalitetni, ne „po domače“, to se pravi, da jih morajo voditi profesionalci, po možnosti taki, ki znajo delati z mladimi, v pravih prostorih itd. Danes je družba zahtevna, se ne zadovolji z malim. Lahko pa bi tudi organizirali festival-tekmovanje mladih glasbenih skupin v obliki zabave.

◆ **Matej:** Menim, da bi morala društva biti več pozorna do mladih. Morala bi upoštevati njihove predloge in jim nuditi prostore, kjer bi lahko izvedeli, kar so si zamislili.

◆ **Nejc:** Kulturo bi morali predstaviti na drugačen način, dostopnejši mladim, da ni prikazana kot neko dolgočasno predavanje o kdo ve čem. Ampak da jim je nekako bližje. Zato bi po mojem mnenju moralo sodelovati na tem področju več mladih, saj le mladi lahko prikazujejo kulturo kot nekaj zanimivega drugim mladim, ker se nahajajo v podobni situaciji kot ostali in se lažje razumejo med sabo.

◆ **Ester:** Mogoče to, da se sami aktivirajo v njem. Da sami narišejo in ustvarijo letake, na primer. Ali da sami urejajo prav spletne strani, ki so lahko kvaliteten ustvarjalni izdelek.

◆ **Ksenija V.:** Kot sem že odgovorila na prejšnje vprašanje, bi

moralo društvo nuditi konkretno vez z mladimi. Mnenja sem, da niso mladi tisti, ki morajo priti k društvu, ampak društvo k mladim. Treba bi jim bilo postavljati več vprašanj in jih poslušati. Na tak način bi lahko sestavili take „ustvarjalne“ delavnice, ki privabijo mlade, ker se dotikajo tematike samim mladim pri srcu.

● **Mladi zamejci so zaspaneti ali angažirani?**

◆ **Neža:** Meni se zdijo kar angažirani, predvsem če jih primerjam z mladimi iz drugih krajev, ki sem jih imela priložnost spoznati. Skoraj da ne poznam mladega zamejca, ki se ne bi vsaj za krajši čas kulturno ali športno udeleževal, obiskoval glasbene šole, sodeloval v vaški skupnosti oziroma bil včlanjen v skavtsko ali taborniško organizacijo. Imamo celo take, ki vse to počnejo istočasno.

◆ **Urška:** Na splošno mislim, da so angažirani.

◆ **Ksenija K.:** Kot povsod, je tudi pri nas malo vsega, poudariti pa je treba, da je večina angažirana vsaj na enem področju, veliko pa je tudi takih ki so angažirani na več področjih.

◆ **Jasmina:** Žal so danes mladi zamejci zaspanci. Ne čutijo potrebe po ohranjanju naše kulture in našega jezika, kot so ga čutili nekoč. Kar me najbolj moti in kar stalno opažam pri sovrstnikih, je, da so vedno bolj leni in egocentrični.

◆ **Matej:** Po mojem niso zaspanci, so pa angažirani na drugih področjih, kot sta šport ali glasba (tudi več športov in/ali zborov, godb,

inštrumentov). Tako da za kulturo žal zmanjka časa.

◆ **Nejc:** Mladi zamejci so po mojem mnenju angažirani, vendar kot sem prej povedal, bi jim bilo treba vse predstaviti pod drugačnim zornim kotom.

◆ **Ester:** Včasih eno, včasih drugo.

◆ **Ksenija V.:** Mnenja sem, da ne moremo posploševati. Spraviti vse mlade zamejce v eno samo kategorijo, je po mojem mnenju zgrešeno. Obstajajo tako zaspani kot angažirani mladi zamejci. Človek je lahko bolj navdušen in zainteresiran za nekatere stvari, ki drugega manj zanimajo.

● **Mladi zamejci: osmica ali Prešernova proslava? Kaj pa ti?**

◆ **Neža:** Statistično gledano sklepam, da bi več mladih (a ne samo) izbralo osmico. Jaz bi oboje: najprej na Prešernovo, nato v osmico.

◆ **Urška:** Uh, to pa je res odvisno od vsakega posebej ;) Jaz bi izbrala Prešernovo proslavo, lahko pa se gre na osmico po proslavi, kajne? ;)

◆ **Ksenija K.:** Problem Prešernovih proslav je, da so zelo tradicionalne in resne, to pa mlade ponavadi ne pritegne. Jaz bi želela ustvariti zanimive dogodke za vse, saj tudi meni niso všeč tradicionalne, rekla bi dolgočasne proslave, ker moja pozornost kaj kmalu popusti.

◆ **Jasmina:** France Prešeren bi gotovo izbral osmico. Mislim, da bi se mladi zamejci zgledovali po največjem slovenskem pesniku ;) Sama pa bi najprej šla na Prešernovo, potem pa na osmico. Zakaj pa ne bi priredili Prešernove proslave v osmici?

◆ **Matej:** Mlade ne pritegnejo več Prešernove proslave ali dnevi slovenske kulture. Morale bi biti bolj zanimive zanje. Na osmicah pa se lahko družiš s prijatelji in poješ kaj domačega, zato jih imajo mladi raje. Osebnost sem bolj kulturno angažiran, zato grem na Prešernove, ki me zanimajo in pritegnejo s programom.

◆ **Nejc:** Mladi zamejci, sem precej prepričan, da bi izbrali osmico. Vendar to le zato, ker je večina Prešernovih proslav prikazana na njim tuj, dolgočasen način. Vendar so tudi take proslave, ki mlade prevzamejo, saj predstavijo stvari na aktualen, njim bližji način. Na tako proslavo bi jaz definitivno raje šel kot na osmico, saj je priložnost, da izveš in spoznaš veliko novih in zanimivih stvari.

◆ **Ester:** Mislim, da je to dokaj slabo postavljeno vprašanje. Mislim, da je zelo v redu, ko so naši mladi kulturno aktivni, to se pravi, ko hodijo v gledališče, na proslave in so aktivni v svojih organizacijah. Vendar tudi osmice so del našega teritorialnega bogastva in menim, da jih ne moremo sploh postaviti na nivo Prešernovih proslav, sta dve povsem ločeni zadevi.

◆ **Ksenija V.:** Tudi pri tem vprašanju ne bi rada „posploševala“, vendar mislim, da imajo mladi zamejci raje osmico. Jaz rada hodim bodisi na proslave bodisi na osmico. Morda bi morali dobiti varianto Prešernove proslave, ki bi jo ustvarili mladi sami.

● **Predstavi novinarski krožek.**

◆ **Urška:** Pri novinarskem krožku imajo mladi možnost, da se urijo v novinarskem pisanju, saj vsak mesec sestavijo mladinsko prilogo revije Mladike Rast, ki jo imate v rokah. Tako spoznavajo različne novinarske žanre in zvrsti, npr. članek, intervju ... Letos so se odločili, da pobliže spoznajo tudi bloge. Tudi zaradi tega lahko v letošnjih številkah občudujete stran Instagram, ki spominja na zdaj zelo popularno družbeno omrežje Instagram.

● **Dandanes prejememo veliko novic na zelo hiter način preko interneta. Misliš, da je še pomembno, da vsakodnevno beremo papirnate časopise?**

◆ **Urška:** Mislim, da imajo papirnati časopisi malo različno vlogo kot nekoč. Priznam, da tudi sama večino novic preberem direktno na spletu, ker je ta način najhitrejši, vendar na papirju lahko preberemo daljše poglobljene članke, ki jih ponavadi na spletu sploh ne najdemo zaradi specifične spletnih medijev. Zdi se mi, da imajo papirnati časopisi to vlogo, da nam nudijo širši vpogled v določeno tematiko.

● **Predstavi gledališki krožek.**

◆ **Ksenija:** Gledališki krožek MOSP-a je letos dobil nove člane, tako da je število udeležencev naraslo na 12 mladih igralcev, in novega režiserja. Gledališki krožek namreč vodi in režira Luka Cimprič, gledališki igralec v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Skupina je najprej delala na tekstu in posodobila

izraze, potem je delo postavila na oder in se vživela v junaka/e, ki jih bodo mladi igralci uprizorili. Premiera drame bo 14. aprila ob 18. uri v Peterlinovi dvorani, Ulica Donizetti 3. Toplo vabljeni!

● **Ali nam lahko kaj razkrijete o vaši novi gledališki produkciji?**

◆ **Ksenija K.:** Hm ... ne vem, če lahko. Povem lahko le to, da bomo uprizorili dramo, ki jo je že davnega leta 1921 napisal Karel Čapek, z naslovom R.U.R. - Rossum's Universal Robots. Nekoč bi jo lahko umestili v znanstveno-fantastiko, sedaj pa je še kako aktualna!

● **Predstavi mednarodni krožek.**

◆ **Ester:** Mednarodna skupina pri Mosp-u se poteguje za to, da bi bili člani društva vse bolj aktivni v mednarodnih projektih. Najbolj aktualni projekti so trenutno seminarji evropske organizacije YEN (Youth of European Nationalities): to so seminarji, ki navadno trajajo teden dni in potekajo štirikrat na leto, vsakokrat v drugi evropski državi. Seminarji so namenjeni mladim iz raznih evropskih manjšin.

● **Ali je smiselno, da se v globaliziranem svetu imamo za manjšince?**

◆ **Ester:** Mislim, da je pomembno, da se tudi v današnjem globaliziranem svetu identificiramo z manjšino in da podpiramo ter spodbujamo svojo kulturno in jezikovno pripadnost. To ni v nasprotju z globaliziranim svetom, temveč je toliko večja podpora in zaščita.

● **V letošnjem letu je MOSP bogatejši za en krožek. Gre za filmski krožek, v katerem se udeleženci pod mentorstvom mladega video ustvarjalca Damjana Košute učijo, kako pripraviti video pripoved od A do Ž, to se pravi od zamisli, pisanja scenarija do snemanja samega. Damjan Košuta je ljubiteljski ustvarjalec, a se je že uveljavil v širšem prostoru tudi po zaslugi glasbenih videospotov, ki jih je posnel za nekatere naše zamejske glasbene skupine. Predstavi filmsko delavnico.**

◆ **Jernej Močnik:** Delavnica je zelo zanimiva, uči nas odkrivanja in razvijanja tega „mojstrstva“, hkrati pa nam daje tudi trdno splošno filmsko osnovo. Osebnost se mi zdi filmska delavnica izjemna.

● **Uporaba novih tehnologij daje vtis, da lahko vsak ustvari videoposnetek, da lahko vsak postane režiser. Potem ko si se udeležil filmskih delavnic, se ti zdi, da je res tako?**

◆ **Jernej:** Nove tehnologije že omogočajo vsakemu pripravo videoposnetka, mojstrstvo za pripravo vrhunskega videoposnetka pa nimajo vsi.

Veronica Piredda,
Denise Frandolič, Ilaria Vittorelli

Mešani mladinski pevski zbor Emil Komel iz Gorice prejel zlato priznanje

Od ponedeljka, 26. marca, do srede, 28. marca, je v Zagorju ob Savi potekalo 26. državno tekmovanje otroških in mladinskih pevskih zborov. Ker se tekmovanje odvija vsaki dve leti, je bila letošnja izvedba jubilejna, saj poteka natanko petdeset let od takrat, ko je bilo to tekmovanje na vrsti prvič. Nastopil je tudi Mešani mladinski pevski zbor Emil Komel iz Gorice, ki je pod vodstvom dirigenta Davida Bandlja v konkurenci sedmih zborov zasedel absolutno prvo nagrado v kategoriji mladinskih zborov in dosegel kar 94 točk od stotih možnih.

Zbori, ki so sodelovali na tekmovanju, so bili vnaprej izbrani. Na odru se je zvrstilo 52 sestavov, med temi je bilo 24 otroških, 20 mladinskih in 8 srednješolskih zborov, tako fantovskih kot dekliških in mešano mladinskih. Na tekmovanju je torej zapelo okoli 2000 pevcev. Zbori so bili vnaprej izbrani.

Pevci iz Gorice so poleg absolutnega prvega mesta prejeli še tri posebna priznanja, in sicer kot najboljši srednješolski pevski zbor, za najboljši nastop srednješolskega pevskega zbora – debitanta in za najboljšo izvedbo sodobne zborovske skladbe. Nazadnje omenjeno nagrado velja še posebno poudariti: prejeli so jo namreč za pesem Svoboda v snu, katere besedilo je napisal ravno eden od pevcev, Luka Paljk, uglasbil pa jo je goriški skladatelj Patrick Quaggiato.

O poteku priprav in občutkih ob dosegu pomembne nagrade sem povprašala dva pevca, Andreja Rustjo in Tadeja Pahorja, ki v tem zboru pojeta že vrsto let.

■ Kaj vas je pripeljalo do tega uspeha?

★ **TADEJ:** Za tem je bilo ogromno truda in požrtvovanja. Vsako skladbo smo skušali dodelati do potankosti. Od 16. do 18. marca smo imeli celo intenzivni vikend v Tolminu. Moramo pa priznati, da smo take rezultate dosegli predvsem po zaslugi našega zborovodja Davida Bandlja, ki je izreden dirigent, odličen pedagog in tudi prijatelj.

★ **ANDREJ:** Uspeh je po mojem mnenju odraz večletnega dela, poti, ki smo jo prehodili od takrat, ko smo peli v otroškem zboru pod vodstvom Damijane Čevdek Jug, do danes. Zanimivo je, da poje večina pevcev skupaj že deset let, torej od same ustanovitve zbora, in smo zato skupaj zrasli. Šele zdaj pa, ko smo starejši in za to dovolj zreli, opažamo, da je vztrajnost obrodila sadove. Poleg tega bi se rad zahvalil še vsem ostalim zborovodjem, ki so nam sledili ob pripravljanju na tekmovanje in so nam bili v pomoč z nasveti, med temi Stojan Kuret, Petra Grassi, Barbara Kovačič.

■ Kako naprej?

★ **ANDREJ:** Načrtov za prihodnost je veliko. Še naprej bomo nastopali in se udeleževali tekmovanj, vendar si ne smemo zdaj dovoliti, da bi počivali na lovorikah. Še naprej bomo trdo delali, saj je prvo mesto na tekmovanju v Zagorju le ena od postaj na dolgi skupni poti, nikakor pa ne cilj.

★ **TADEJ:** Sezona se v glavnem zaključuje, nameravamo pa se udeležiti zborovskega tekmovanja v Arezu, ki se bo odvijalo 26. in 27. maja. Jeseni se bomo posvetili pripravi drugega CD-ja, ki bo odraz razvoja zbora predvsem v zadnjih štirih letih.

■ Kaj se vama je zdelo to, da ste peli pesem, katere besedilo je napisal eden izmed vajinih sopevcev?

★ **TADEJ:** Ko sem izvedel, da je napisal besedilo za skladbo moj sopevec, sem bil zelo vesel. To je namreč krasna priložnost, da se mladi izkažejo. Poleg tega mi je besedilo všeč, predvsem pa se mi zdi, da je Patrick ujel bistvo in ustvaril primerno uglasbitev.

★ **ANDREJ:** Sprva se mi je zdelo zelo zanimivo peti pesem, ki jo je napisal prijatelj, sošolec, s katerim se pozna od vedno. Postopoma pa začneš gledati na pesem z druge plati in na to nekako pozabiš. Nazadnje pa začneš gledati na pesem širše in razmišljaš, kako bi na pesem gledal nekdo drug, zato na skladbo ne gledaš več tako osebno. Glasba naredi svoje, saj postopoma gledaš na delo bolj kot skladbo in manj upoštevaš besedilo.

■ Kaj ti pomeni petje v zboru?

★ **TADEJ:** Že sama glasba kot taka mi v življenju veliko pomeni, zborovstvo pa je nekaj posebnega. Izredno všeč mi je biti del take skupine, kjer smo vsi prijatelji in

se imamo »fanj«. Skupaj se trudimo in gradimo, s tem pa višamo kvaliteto zbora. Všeč mi je tudi dejstvo, da v zboru ni nikoli eden sam, ampak smo vsi enaki: če želi kdo izstopati, lahko pokvari ravnotežje zbora.

★ **ANDREJ:** Izredno lepo mi je, da pojem v zboru, v katerem se vsi tako dobro poznamo. Res smo povezani in zato delujemo kot ekipa. Radi imamo petje in zato skupaj gojimo to ljubezen. Že od malih nog živim ob glasbi ter rad prepevam. Ustvarjanje glasbe, ki je po

mojem mnenju najvišja, najplemenitejša izmed umetnosti, je nepojmljivega pomena. Čudovito je izražati čustva preko glasbe in »popeljati publiko iz globin njihove zavesti v brezčasnost«, kot pravi naš zborovodja – vse to je višek. Zelo rad bi se ukvarjal s petjem poklicno, kor operni, solo pevec in ustvarjal na tem področju, vendar so za zdaj to le načrti.

Ob uspehu je tudi pevovodja David Banelj izrazil veliko zadovoljstvo: »Priznanje je potrditev dolgoročnega dela, ki se je začelo že, ko je bila skupina otroški zbor. Vzgoja k petju je tako izklesala pevce v odgovorne, kritične in senzibilne ljudi, ki se s pravim pristopom do umetnosti

spopadajo z raznolikimi skladbami. Uspeha smo izjemno veseli, po eni strani, ker potrjuje naše delo in nam daje novega zagona, po drugi pa zato, ker je pomemben tudi za naš ožji prostor. Priča o zagnanosti in odprtosti naše slovenske skupnosti v Italiji in tudi o kvalitetni poustvarjalnosti mladih, kar je iz človeškega vidika izjemno.«

Neža Petaros

Maša Kocjančič

MIRNA NOČ (HAIKU)

I

*V mirni noči
luna na nebu sveti.
Čuti ljubezen.*

II

*Črno je nebo,
biserna luč ti sveti.
Me gledaš v oči?*

III

*Sanjam veselje
svetleče galaksije.
Zvezde v srcu.*

Marika Farinelli

TIHA NARAVA

*Tiha narava
molče govori,
o soncu, ki sije,
o ptici, ki spi.*

*Kot voda v jezeru,
ki mirno stoji,
kot ljubezen v srcu,
ki skrito tiči.*

*A kadar se dan
v noč spremeni,
narava izgine,
ostaneš le ti.*

Vaša starejša sestra Brina Bakhita svetuje

ZAKAJ SO OČI ZRCALO ČLOVEŠKE DUŠE IN KAJ SE SKRIVA V POGLEDIH

Živio, bratci in sestrice!

Zadnjič sem pisala o nasmehu in o moči, ki jo ta ima v vsakodnevnih odnosih z drugimi. Nasmeh mora biti iskren in spontan, z njim pa lahko osvojite ves svet! Nasmeh izraža odprtost do drugih, zato so nasmejane osebe bolj priljubljene, zgledajo bolj sproščene in prijazne, navadno zaradi vsega tega več dosežejo v medsebojnih odnosih in v komuniciranju.

Ob nasmehu pa ima odločilno vlogo tudi vaš pogled. *V očeh je ključ do človeških misli. Oči so zrcalo človeške duše...* Ste kdaj slišali take in podobne trditve in ljudske modrosti? Verjetno ste, zdaj vedite tudi, da je v njih veliko resnice.

Z očmi sprejemamo več kot 80% zunanjih dražljajev, istočasno skozi oči izražamo veliko večino svojih čustev, misli, razpoloženja: veselje, vznemirjenost, zaljubljenost (!!) razneženost, pa tudi žalost, vznemirjenje, zaskrbljenost, strah, sovraštvo, nemir ... In še presenečenje, iskrenost na eni strani, laž na drugi ...

Toda zakaj oči ne lažejo? Kaj se tako skrivnostnega skriva za vekami, kaj je tisto v globinah zenic, zaradi česar oči pripovedujejo o naših najglobljih čustvih in počutju? Izražanje čustev skozi mimiko obraza je zelo težko obvladljivo. To pomeni, da težko kontroliramo mišice obraza, predvsem mišice oziroma trzanje lic, pa tudi na primer gube na čelu, sploh pa ne širjenja in oženja zenic! Zaradi tega nas naš pogled večkrat lahko izda. Lahko pokaže

sogovorniku naše notranje razpoloženje, tudi ko bi ga želeli zadržati zase ali ko bi ga hoteli prikriti. Omenili smo zenice: splošno znano je, da če smo vznemirjeni, se naše zenice razširijo in postanejo tudi štirikrat večje od običajnega. Če pa smo jezni in odklonilni, se zenice zožijo, da jih komaj vidimo. Zelo težko je tudi kontrolirati spontane reakcije oči na določene zunanje stimuluse: ko smo presenečeni, na primer, avtomatično razpremo oči in dvignemo obrvi. Ko smo jezni, stisnemo oči (v večji ali manjši meri), obenem se nam ustnice ukrivijo navzdol. Reakcije so v veliki večini primerov tako spontane, da jih težko obvladamo in jih ne moremo z voljo spremeniti. To so torej skrivnosti moči, ki jih imajo vaše oči in vaš pogled! Če se teh moči in skrivnosti zavedate, boste morda iz reakcij na vaše poglede (ali izmikavanja pogledov) lahko razumeli marsikaj o tem, kako vas drugi vidijo in sprejemajo. Zrcaljenje drugih v vašem pogledu je namreč – kot pravi Heidegger – ključnega pomena za razumevanje lastnega notranjega sveta.

Podobno kot za nasmeh velja torej pravilo, da bo svetel, veder ali celo žareč pogled sogovornika bolj pritegnil kot plah, mrk ali votel pogled. Razlog je jassen: veder pogled bo sogovorniku dal informacijo, da gre za človeka, ki je dosegel neko notranjo uravnoveščenost in zrelost. Posredno bo za sogovornika to pomenilo, da ima opravka z osebo, ki je odprta do drugih, družabna, pozorna ali celo altruistična. S tako osebo – kot smo že ugotavljali, ko smo govorili o nasmejanih ljudeh – avtomatično bolj privlačijo druge in imajo večji uspeh v medsebojnih odnosih in na splošno v družbi. Več o skrivnostih oči in pogleda – pa prihodnjič. Do tedaj se imejte čim lepše in bodite srečni!

Brina Bakhita

(lahko mi pišete na brinabakhita@gmail.com)